

Hormonale therapie met abirateron (Zytiga®)

Interne Geneeskunde

Inleiding

Abirateron wordt gebruikt voor de behandeling van prostaatkanker die is uitgezaaid naar andere organen. Dit middel zorgt ervoor dat de groei of deling van prostaatkankercellen geremd wordt.

Behandeling van prostaatkanker

De groei van kankercellen in de prostaat is afhankelijk van hormonen die door het lichaam zelf worden gemaakt. Deze hormonen zijn androgenen, bijvoorbeeld testosteron. Androgenen worden gemaakt in de testikels en bijnieren. Ook prostaatkankercellen kunnen androgenen gaan maken. Abirateron/Zytiga pakt de aanmaak van deze androgenen aan op alle drie de plaatsen.

Abirateron/Zytiga kan op twee momenten in de behandeling van prostaatkanker worden voorgeschreven:

1. Als eerdere hormoonbehandeling niet meer voldoende werkt (voor chemotherapie)
2. Na behandeling met docetaxel (na chemotherapie)

Abirateron/Zytiga wordt altijd samen met prednison gebruikt en eventueel ook andere hormoonremmers die al eerder door u arts zijn voorgeschreven.

Behandeling met abirateron/Zytiga

Tabletten abirateron/Zytiga zijn alleen in de politheek van het ziekenhuis verkrijgbaar middels recept. Het recept krijgt u van de arts of de verpleegkundig specialist.

Inname

Abirateron/Zytiga moet elke dag genomen worden:

2 tabletten van 500 mg éénmaal per dag met water.

De 2 tabletten moeten op hetzelfde tijdstip ingenomen worden.

De 2 tabletten moeten heel ingenomen worden.

U mag ten minste **1 uur vóór en 2 uur ná** het innemen van de tabletten niet eten. U kunt de tabletten bijvoorbeeld 's morgens 1 uur na het ontbijt innemen, u moet dan 2 uur wachten voordat u weer mag eten of bijvoorbeeld voor het slapen innemen.

Behalve abirateron/Zytiga gebruikt u ook nog andere medicijnen:

- Prednison. Dit zijn meestal 2 tabletten van 5 mg die u elke dag in moet nemen.
- Medicijnen om de aanmaak van androgenen te remmen. Deze heeft u al eerder van uw arts gekregen (dit is meestal een injectie)

Stop **niet** met innemen van abirateron/Zytiga zonder overleg met uw arts.

Vertel uw arts of apotheker als u nog andere geneesmiddelen gebruikt. Dit geldt ook voor geneesmiddelen zonder recept (kruiden of vitamine tabletten).

Belangrijk

Prednison vermindert de mogelijke bijwerkingen van dit geneesmiddel. Het is belangrijk de prednison te gebruiken zoals aangegeven.

Bij vergeten tabletten, of te veel inname tabletten

Als u vergeet om de abirateron/Zytiga/ prednison in te nemen, gaat u de volgende dag gewoon door met twee tabletten abirateron/Zytiga en/of 2 tabletten prednison zoals gebruikelijk.

Verdubbel het aantal tabletten **niet**.

Als u uw tabletten langer dan één dag niet inneemt, moet u contact opnemen met uw arts of verpleegkundige.

Als u per ongeluk teveel abirateron/Zytiga inneemt, neem dan ook contact op met uw arts of verpleegkundige.

BIJWERKING ABIRATERON/ZYTIGA

Elk medicijn kan bijwerkingen hebben, al krijgt niet iedereen daarmee te maken. De volgende bijwerkingen kunnen bij abirateron/Zytiga optreden:

Zeer vaak: (kunnen optreden bij meer dan 1 op de 10 mensen)

- Vasthouden van vocht in uw benen of voeten (oedeem)
- Hoge bloeddruk,
- Urineweginfectie
- Laag kaliumgehalte in uw bloed
- Afwijkende waarden van de leverfunctietesten

Vaak: (kunnen optreden bij maximaal 1 op de 100 mensen)

- Hoge vetgehaltes in uw bloed
- Hartritmestoornissen
- Symptomen van hartfalen
- Pijn op de borst
- Snelle hartslag

Soms: (kunnen optreden bij maximaal 1 op de 100 mensen)

- Bijnierproblemen (deze hebben te maken met problemen met zout en water)
- Spierpijn

Bij mannen die worden behandeld voor prostaatkanker kan botverlies optreden. Abirateron/Zytiga in combinatie met prednison kan het botverlies verergeren.

Stop met het innemen van abirateron/Zytiga en raadpleeg onmiddellijk een arts of verpleegkundige als u een van de volgende verschijnselen opmerkt:

- Spierzwakte, spiertrekkingen of bonzen van uw hart. (hartkloppingen) Dit kan er op wijzen dat het kaliumgehalte in uw bloed te laag is.

Raadpleeg uw arts of verpleegkundige

- Vóór inname abirateron/Zytiga indien u lactose-intolerant bent.
- Vóór inname abirateron/Zytiga als u een zoutarm dieet volgt.
- Indien u diarree hebt tijdens het gebruik van abirateron/Zytiga, dit kan leiden tot een kaliumtekort.

Nuttige tips

- Het eten van bananen of tomaten of peulvruchten kan helpen om uw niveau van kalium te behouden.
- Vermijd het eten van voedingsmiddelen met een hoog zoutgehalte.

Hoe lang duurt de behandeling?

De duur kan variëren, afhankelijk van uw gezondheid en afhankelijk van hoe of u reageert op de behandeling. Met deze medicatie kan u rustig autorijden of machines bedienen. Het is mogelijk de behandeling voort te zetten wanneer u op vakantie bent. Zorg ervoor dat u de onderstaande de telefoonnummers bij u hebt.

Controle tijdens de behandeling

Voordat u met de behandeling begint zal de arts of verpleegkundige een bloedtest laten uitvoeren. Dit is om uw leverfunctie en kaliumgehalte te controleren. Tijdens de start van abirateron/Zytiga zal in het begin veelvuldig de bloedwaarden worden gecontroleerd met daarbij ook de bloeddruk. Het recept voor abirateron/Zytiga krijgt u tijdens de polibezoeken.

Werken tijdens en na behandeling

Aan het werk blijven of het werk weer oppakken na een periode van afwezigheid kan ten goede komen aan uw welbevinden en herstel. Werk kan, naast een inkomen, afleiding en houvast bieden. De mate waarin mensen wel of niet kunnen werken tijdens en na de behandeling is afhankelijk van verschillende factoren. Indien uw ziekte, de bijwerkingen van de behandeling, en de soort werkzaamheden die u doet het toelaten, raden wij u aan om (voor een deel) aan het werk te blijven tijdens de behandeling. Hiervoor zijn geen algemene adviezen te geven. Er zijn wel algemene tips en adviezen over het onderhouden van contact met uw werkgever, overleg met uw bedrijfsarts, en wetgeving. Deze informatie kunt u bijvoorbeeld vinden op de website www.kanker.nl en kankerenwerk.nl.

Zwangerschap/seksueel contact.

Als u seksueel contact heeft met een vrouw die zwanger zou kunnen worden, gebruik dan een condoom én een andere goed werkzame anticonceptiemethode.

Als u seks heeft met een zwangere vrouw, gebruik dan een condoom ter bescherming van het ongeboren kind.

Parkeerkaart

Tijdens uw behandeling kunt u mogelijk in aanmerking komen voor korting op de parkeerkosten. Dit kunt u aanvragen bij de balie van de centrale receptie. Voor actuele informatie hierover: www.onsmst.nl parkeerkorting.

Vragen stelt u in principe tijdens het bezoek aan de arts of bij het bezoek aan de dagbehandeling.

Indien uw vraag niet kan wachten tot dit volgende bezoek belt u:

Telefoonnummers

Tijdens kantoortijden (maandag t/m vrijdag van 8:30-16.30u)

Verpleegkundig specialisten: Brigitte Heck of Elvera Meussen.

Secretariaat interne geneeskunde: **053-4872440**

Buiten kantoortijden, alleen bij spoedeisende klachten die niet kunnen wachten tot de volgende werkdag:

MST centrale: **053-4872000**

Vragen naar de dienstdoende internist.